

Перелік використаної літератури:

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України від 28.06.1996 р., №254к/96 – ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – №30. Ст. 141.
2. Кодекс законів про працю України // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1971. №50. –Ст.375.

ВИКОРИСТАННЯ НОРМАТИВНИХ Й ПРАВОВИХ АКТІВ З ОХОРОНИ ПРАЦІ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Тищенко Володимир Валерійович
м. Полтава

Анотація: У статті розглянуто нормативні документи, якими регулюються питання охорони праці у навчальних закладах. Висвітлено роль Закону «Про охорону праці» у системі законодавчих актів.

Ключові слова: охорона праці, нормативні акти, правові акти, освітній процес.

В усьому світі все більше уваги приділяється питанням безпеки людини: аналізуються підсумки трудової діяльності, розглядаються питання захисту від небезпек різного характеру, йде інтенсивний пошук шляхів формування у підростаючого покоління культури безпечної життєдіяльності.

Нормативно-правові акти з охорони праці – це правила, норми, регламенти, положення, стандарти, інструкції та інші документи, обов'язкові для виконання.

Нормативно-правові акти з охорони праці переглядаються в міру введення досягнень науки техніки, що сприяють поліпшенню безпеки, гігієни праці і виробничого середовища, але не рідше одного разу в десять років [1].

Стандарти, технічні умови та інші документи на засоби праці й технологічні процеси повинні включати вимоги з охорони праці й узгоджуватися з органами державного нагляду за охороною праці. Нормативно-технічну базу охорони праці складають міжгалузеві й галузеві державні нормативні акти з охорони праці і нормативні акти з охорони праці окремих підприємств [4].

Державні нормативно-правові акти про охорону праці (ДНАОП) – це правила, норми, регламенти, положення, стандарти, інструкції та інші документи, яким надано чинність правових норм, обов'язкових для виконання. Законодавством передбачено, що залежно від сфери дії ДНАОП можуть бути міжгалузевими або галузевими.

Державний міжгалузевий нормативний акт про охорону праці – це ДНАОП загальнодержавного користування, дія якого поширюється на всі підприємства, установи, організації господарської діяльності України незалежно від їх відомчої (галузевої) приналежності та форм власності.

Державний галузевий нормативний акт про охорону праці – це ДНАОП, дія якого поширюється на підприємства, установи та організації незалежно від форм власності, що належать до певної галузі.

Питання охорони праці у навчальному закладі врегульовують передусім у колективному договорі. У ньому, зокрема, визначають права на пільги та компенсації. Роботодавець відповідальний за: безпечні та нешкідливі умови праці організацію служби охорони праці у навчальному закладі проведення інструктажів з питань охорони праці з працівниками. Кожного працівника до початку роботи ознайомлюють під розписку про: умови праці наявність на його робочому місці небезпечних і шкідливих виробничих чинників та можливі наслідки їх впливу на здоров'я.

Розглянемо нормативні документи, якими регулюються питання охорони праці у навчальних закладах [2; 3]:

- Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII;
- Закон України «Про освіту» від 23.05.1991 № 1060-XII;
- Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992 № 2694-XII;
- Указ Президента України «Про День охорони праці» від 18.08.2006 № 685/2006;
- Порядок розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 22.03.2001 № 270;
- Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного

процесу в установах і навчальних закладах, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 01.08.2001 № 563;

- Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися під час навчально-виховного процесу в навчальних закладах, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 31.08.2001 № 616 (у редакції наказу МОН від 07.10.2013 № 1365);

- Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 18.04.2006 № 304;

- Методичні рекомендації для проведення атестації робочих місць за умовами праці, затверджені постановою Міністерства праці України від 01.09.1992 № 41;

- Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затверджене наказом Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 29.01.1998 № 9;

- Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затверджене наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 № 15;

- Загальні вимоги стосовно забезпечення роботодавцями охорони праці працівників, затверджені наказом Міністерства надзвичайних ситуацій України від 25.01.2012 № 67;

- Інструктивно-методичні матеріали «Підготовка загальноосвітнього навчального закладу до нового навчального року з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності», подані в додатку до листа Міністерства освіти і науки України «Про використання Інструктивно-методичних матеріалів з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності у навчально-виховному процесі» від 26.04.2013 № 1/9-305;

- Методичні матеріали «Організація навчання і перевірки знань, проведення інструктажів з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності в загальноосвітніх навчальних закладах», подані у додатку до листа Міністерства освіти і науки України «Про використання Методичних матеріалів щодо організації навчання і перевірки знань, проведення інструктажів з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності» від 16.06.2014 № 1/9-319.

У наведеній вище системі законодавчих актів основна роль приділяється Закону «Про охорону праці» (редакція від 2002 р.). Цей закон визначає основні положення з реалізації конституційного права громадян на охорону їхнього життя й здоров'я у процесі трудової діяльності, регулює за участю відповідних державних органів відносини між власником підприємства і працівником з питань безпеки праці, виробничої санітарії, встановлює єдиний порядок організації охорони праці у виробничій сфері в Україні.

Закон визначає основні принципи державної політики в області охорони праці, серед яких чільне місце займають: пріоритет життя й здоров'я працівників стосовно результатів виробничої діяльності підприємства; повна відповідальність власника підприємства за створення безпечних і нешкідливих умов праці; соціальний захист працівників; повне відшкодування шкоди особам, які потерпіли на виробництві від нещасних випадків або професійних захворювань.

Перелік використаної літератури:

1. Серіков Я. О. Основи охорони праці: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти / Я. О. Серіков. – Харків, ХНАМГ, 2007. – 227с.
2. Чудаков В. Є., Січко С. М. Охорона праці в навчальному закладі. Накази. Положення. Інструкції. – К.: Редакції газет з управління освітою, – 2013. – 130 с.
3. Як урегульовані питання охорони праці в навчальному закладі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.pedrada.com.ua/article/304-qqq-16-m12-20-12-2016-yak-uregulovan-pitannya-ohoroni-prats-v-navchalnomu-zaklad>.
4. Управління охороною праці в навчальному закладі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.sop.com.ua/article/159-qqq-17-m1-25-01-2017-upravlnnya-ohoronoyu-prats-v-navchalnomu-zaklad>.